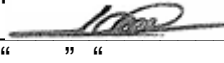

**Azərbaycan Respublikası Elm və Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Universiteti**

“Təsdiq edirəm”

Tədrisin təşkili və təlim texnologiyaları üzrə
prorektor vəzifəsini icra edən:

dos.Z.I. Məmmədov
“ ” “ ” 2025-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: 050706–“Meşəçilik”

Fakültə: “Aqrar və mühəndislik”

Kafedra: “Aqrar elmlər”

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: “Meşə quruluşu” (Lənkəran Dövlət nUniversitetinin “Baytarlıq və aqrar fənlər” kafedrasında 2020 – ci il tarixli 01 sayılı protokolu ilə təsdiq edilmişdir).

Kodu: İPF-B-23

Tədris ili: II (2024-2025)

Semestr: III yaz

Tədris yükü: Cəmi 240 saat: Auditoriya saati –75(müh.-45 saat, laboratoriya 30 saat.).

Tədris forması: Əyani

Tədris dili: Azərbaycan dili

AKTS üzrə kredit: 8 kredit

Auditoriya N:313

Saat: :15.00

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: m.Əliyev Adıgözəl Rəsul oğlu.

Məsləhət günləri və saat: II- gün 14⁰⁰.

E-mail ünvanı: adıgözəl.eliyev54@mail.ru

Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç., 170-a

III. Tövsiyyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

Əsas:

1. İbrahimov.Z.A. “Meşə quruluşu” , “Vektor” nəşrlər evi.Bakı, 2016.

Əlavə ədəbiyyat:

2. Анучин.Н.П. «Лесоустройство» «Экология». М.1991.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənlərin tədrisi vacib deyil.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxtda başqa fənnlərində tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI.Fənnin təsviri və məqsədi: Meşə quruluşu tədrisi aparılan başlıca vəzifə kimi aşağıdakılar durur:

- Meşə quruluşu obyektı ərazisində (meşə müəssisəsi, dövlət təbiət quruluşu, Milli park və s.) meşə fondu torpaqlarının hüdudlarının, kateqoriyalar üzrə tərkibin və təsərrüfat daxili təşkilinin müəyyən edilməsi;
- Topoqrafiya – geodeziya işlərinin aparılması;
- Meşələrin yayılmasını, növ tərkibini, yaş quruluşunu, oduncaq ehtiyatını müəyyən etməklə meşələrin inventarlaşdırılması;
- Meşə - bioloji və meşə - patoloji müayinələrin aparılması;
- Meşə quruluşu layihələrinin həyata keçirilməsinə nəzarət;
- Meşə təsərrüfatının keçmiş fəaliyyətinin və meşələrdən istifadənin qiymətləndirilməsi, perspektiv dövr üçün təsərrüfatın təşkilinin aparılmasının və inkişaf etdirilməsinin əsas müddəalarının hazırlanması;
- Digər meşə quruluşu işləri.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq

davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik burcu qalır.**VIII. Qiymətləndirmə:** Qiymətləndirmə zamanı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq meyarları nəzərə alınır.

Tələbələrin biliyi 100 ballı sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. Semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar və laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə, 30 bal kollokviumların nəticələrinə görə. İmtahan biletinə bir qayda olaraq fənni əhatə edən 5 sual daxil edilir. Qiymət meyarları aşağıdakılardır.

- 10 bal – tələbə keçilmiş materialı dərinlən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir.
- 9 bal – tələbə keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açar.
- 8 bal – tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir.
- 7 bal – tələbə keçilmiş materialı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir.
- 6 bal – tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal – tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal – tələbənin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir.
- 3 bal – tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir.
- 1-2 bal – tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal – suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

- 91-100 bal – əla (A)
- 81-90 bal – çox yaxşı (B)
- 71-80 bal – yaxşı (C)
- 61-70 bal – kafi (D)
- 51-60 bal – qənaətbəxş (E)
- 51 - baldan aşağı – qeyri-kafi (F)

IX.Davranış qaydalarının pozulması: Tələbə Universitetin daxili nizam-intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbir görülməkdir.

XTəqvim mövzu planı:..Mühazirə - 45 saat.Seminar – 30 saat. Cəmi: 75 saat.

Təqvim mövzu planı:

No	Keçirilən mühazirəyə sərbəst mövzuların məzmunu.	(Müh) saat
1	2	3
1.	Mövzu 1:Meşə quruluşu fənninin əsasları. Plan: 1.Meşə quruluşu fənni haqqında ümumi məlumat. 2.Azərbaycanda meşə quruluşu işlərinin aparılması tarixi və mənbələri. 3.Meşələrin istifadəsi, mühafizəsi və inkişafına dair bəyannamə.	2
2.	Mövzu 2:Meşə quruluşunun predmeti və başlıca vəzifələri. Plan: 1.Meşə quruluşunun predmeti. 2.Meşə quruluşunun obyektı.	2
3.	Mövzu 3:Meşə quruluşu işlərinin təşkili və aparılması. Plan: 1.Meşə quruluşu təftişinin müddəti. 2.Meşə quruluşu işlərinin mərhələləri.	2
4.	Mövzu 4:Meşə quruluşu işlərinin tərkibi və tərtib olunan sənədlər.	2

	Plan: 1.Meşə quruluşu işlərinin tərkibi. 2.Meşə quruluşunda tərtib olunan sənədlər.	
5.	Mövzu 5:Meşə fondu torpaqları və onun tərkibi. Plan: 1.Meşə fondu torpaqları. 2.Dövlət meşə fondu torpaqlarında təsərrüfatın təşkili. 3.Qoruq meşələri. 4.Xüsusi təyinatlı meşələr.	2
6.	Mövzu 6:Meşə quruluşu obyektı və onun öyrənilməsi. Plan: 1.Meşələrin məkan şəraiti. 2.Meşələrin təbiəti. 3.Meşələrin funksiyası.	2
7.	Mövzu 7:Meşə fondunun dövlət uçotu, dövlət meşə kadastrı və meşələrin monitorinqi. Plan: 1.Meşələrin dövlət uçotu. 2.Meşələrin dövlət kadastrı. 3.Meşələrin monitorinqi. 4.Təftiş dövrü müddəti.	2
8.	Mövzu 8:Meşə təsərrüfatının təşkili və fəaliyyət prinsipləri. Plan: 1.Meşə təsərrüfatının təşkili. 2.Meşə təsərrüfatının fəaliyyət prinsipləri.	2
9.	Mövzu 9:Meşə təsərrüfatının təbii – coğrafi və iqtisadi əsasları. Plan: 1.Meşə təsərrüfatının təbii – coğrafi əsasları. 2.Meşə təsərrüfatının iqtisadi əsasları.	2
10.	Mövzu 10:Meşə təsərrüfatı istehsalının rayonlaşdırılması. Plan: 1.Meşə ərazisinin meşəbitmə şəraitinə görə rayonlaşdırılması. 2.Respublikada meşəçilik təsərrüfat sistemi. 3.Dağlıq zonada yerləşən meşələrin mühafizəsi.	2
11.	Mövzu 11:Meşə təsərrüfatının meşəçilik – texniki formaları. Plan: 1.Təsərrüfatın meşəçilik formaları. 2.Təsərrüfatın texniki formaları.	2
12.	Mövzu 12:Meşənin yetkinliyi. Plan: 1.Meşənin yetkinliyi. 2.Meşənin bərpaedici və təbii yetkinliyi. 3.Meşənin miqdarca yetkinliyi. 4.Meşənin texniki yetkinliyi. 5.Meşənin keyfiyyətə yetkinliyi.	2
13.	Mövzu 13: Meşələrin qırıntı yaşı və dövriyyəsi. Plan: 1.Meşələrin qırıntı yaşı. 2.Meşələrin qırıntı dövriyyəsi.	2
14.	Mövzu 14:Meşə quruluşu dərəcələri. Plan: 1.Meşə müəssisəsinin inzibati idarəetmə strukturu. 2.Meşə quruluşu dərəcələri.	2
15.	Mövzu 15:Geodeziya – kartografik işlərin aparılması. Plan:	2

	1.Meşə quruluşunda geodeziya işlərinin aparılması. 2.Plan – kartografik materialların tərtibi.	
16.	Mövzu 16:Aerofoto və aerokosmik materialların tətbiqi.Meşə massivinin planşetinin tərtib olunması. Plan: 1.Meşə massivinin planşetinin tərtib olunması. 2.Konturlu dəşifrlemə. 3.Taksasiya dəşifrlemə. 4.Topoqrafik dəşifrlemə. 5.Meşə quruluşu zamanı aerofoto şəkillərdən istifadə. 6.Meşə təsərrüfatında aerofoto şəkillərdən istifadənin inkişaf yolu. 7.Coğrafi şəraitin öyrənilməsində kosmik çəkilişlər.	2
17.	Mövzu 17:Meşə massivinin kvartallara bölünməsi. Plan: 1.Meşələrin inventarlaşdırılması barədə ümumi məlumat. 2.Meşələrin inventarlaşdırılması işinin vacib tərkib hissəsi. 3.Meşə massivlərinin inventarlaşdırılmasına zəmin – şərait yaratmaq. 4.Meşə təsərrüfatının idarə olunmasının təmin edilməsi.	2
18.	Mövzu 18:Meşələrin inventarlaşdırılmasına hazırlıq işləri. Plan: 1.Meşə massivində taksasiya seçmələrinin ayırd edilməsi. 2.Kvartal daxilində inventarlaşdırılmanın həyata keçirilməsi. 3.Meşə sahələrində modul ağaclara görə oduncağın artımının və ağacın boy gedişinin öyrənilməsi.	2
19.	Mövzu 19:Taksasiya sahəsi və taksasiya seçməsi.Meşə massivinin inventarlaşdırılması.Kvartalın abrisi və taksasiya təsviri. Plan: 1.Meşə massivinin inventarlaşdırılması. 2.Kvartalın abrisi. 3.Kvartalın təsviri. 4.Taksasiya sahəsi. 5.Taksasiya seçməsi.	2
20.	Mövzu 20:Təsərrüfatın təşkilinin əsasları.Meşə quruluşu metodları. Plan: 1.Meşə quruluşunun başlıca məqsədi. 2.Birinci qrupa daxil olan meşə quruluşu metodları. 3.Təsərrüfatın təşkilinin ümumi əsasları. 4.Xüsusi qoruyucu meşələr. 5.Təsərrüfatı təşkil etdikdə nəzərdə tutulan istifadə növləri.	2
21.	Mövzu 21:Yaş sinfi metodu.Yaş sinfləri cədvəlinin tərtib olunması.Aralıq istifadə və ya xidməti qırıntılar. Plan: 1.Aralıq istifadə qırıntıları. 2.İşıqlandırma, təmizləmə və seyrəltmə qırıntıları.Keçid qırıntısı. 3.Yaş sinfi metodu. 4.Yaş sinfləri cədvəlinin tərtib olunması. 5.Yaş sinfi cədvəlləri.	2
22.	Mövzu 22:Meşəçilik – təsərrüfat tədbirlərinin layihələndirilməsi.Meşəbərpə tədbirləri.Meşələrin idarə olunmasının təşkili. Plan: 1.İdarəetmənin təşkili. 2.Kadr məsələsi və maliyyələşdirmə.Layihənin həyata keçirilməsi nəticəsində meşə fondunda baş verə biləcək dəyişikliklər. 3.Meşəbərpə tədbirlərinin məqsədi.	2

	4.Meşə quruluşu zamanı təbii bərpaya kömək tədbirləri. 5.Azqiymətli ağacların rekonstruksiyası. 6.Meşədən istifadənin təşkili. 7.Meşədən baş istifadə. 8.Qırıntının yaşı. 9.Meşəbərpə qırıntıları.	
23	Mövzu 23:Meşə quruluşu layihəsi, tərkibi və başlıca vəzifələri.Meşələrin idarə olunmasının təşkili. Plan: 1.İdarəetmənin təşkili. 2.Kadr məsələsi və maliyyələşdirmə.Layihənin həyata keçirilməsi nəticəsində meşə fondunda baş verə biləcək dəyişikliklər. 3.Meşə quruluşu obyektinin təbii – coğrafi və iqtisadi şəraiti. 4.Meşə müəssisəsinin ötən təftiş müddətindəki təhlilinin fəaliyyəti. 5.Meşə fondunun təşkili. 6.Meşədən istifadənin təşkili. 7.Meşəbərpə tədbirləri. 8.Meşə toxumçuluq işinin təşkili və əkin materiallarının yetişdirilməsi. 9.Meşə fonduna kapital qoyuluşu və əsaslı tikinti.	1
	Cəmi:	45 s.

No	Laborator məşğələ	Saat	Tarix
1	Mövzu: Meşələrin istifadəsi, mühafizəsi və inkişafına dair bəyannamə.	2	
2	Mövzu: Meşə quruluşu təftişinin müddəti.	2	
3	Mövzu: Dövlət meşə fondu torpaqlarında təsərrüfatın təşkili.	2	
4	Mövzu: Təftiş dövrü müddəti.	2	
5	Mövzu: Dağlıq zonada yerləşən meşələrin mühafizəsi.	2	
6	Mövzu: Meşənin yetkinliyi.	2	
7	Mövzu: Meşə quruluşu dərəcələri.	2	
8	Mövzu: Meşə massivinin planşetinin tərtib olunması.	2	
9	Mövzu: Meşələrin inventarlaşdırılması barədə ümumi məlumat.	2	
10	Mövzu: Meşə massivində taksasiya seçmələrinin ayırd edilməsi.	2	
11	Mövzu: Kvartalın abrisi.	2	
12	Mövzu: Birinci qrupa daxil olan meşə quruluşu metodları.	2	
13	Mövzu: Yaş sinifləri cədvəlinin tərtib olunması.	2	
14	Mövzu: Meşəbərpə qırıntıları.	2	
15	Mövzu: Meşə toxumçuluq işinin təşkili və əkin materiallarının yetişdirilməsi.	2	
	Cəm:	30 saat	

XI.Fənn üzrə tələblər:

- Gələcək mütəxəssis meşə təsərrüfatı orqanları qarşısında duran vəzifələri və aktual problemləri;
- Meşə təsərrüfatının təbii – coğrafi və iqtisadi – ekoloji əsaslarla fəaliyyət göstərməsini;
- Meşələrdən tükəndirmədən arasıkəsilməyən daimi istifadənin təşkili prinsiplərini;
- Əsas təsərrüfat və meşəçilik tədbirləri, meşəbərpə və meşəyetidirmə, meşədə xidməti qırıntıları, meşələrin yanğından mühafizəsi və qorunmasına dair və s. üzrə layihə tərtib etməyi və onun həyata keçirməyi.

XII.Fənn üzrə təlim nəticələri:

- Həyata keçirilən tədbirlər üzrə hesablama – texnoloji materiallar tərtib etməyi;

- Meşələrdən səmərəli istifadənin təşkilinin və onların çoxsahəli faydalı funksiyalarının qorunub saxlanılmasını təmin edən meşə quruluşu nailiyyətlərini və müasir metodlarını.

XIII. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi

XIV. I kollektiv sualları:

1. Meşə quruluşu fənni haqqında ümumi məlumat.
2. Azərbaycanda meşə quruluşu işlərinin aparılması tarixi və mənbələri.
3. Meşələrin istifadəsi, mühafizəsi və inkişafına dair bəyannamə.
4. Meşə quruluşu təftişinin müddəti.
5. Meşə quruluşu işlərinin mərhələləri.
6. Meşə quruluşu işlərinin tərkibi.
7. Meşə quruluşunda tərtib olunan sənədlər.
8. Meşə fondu torpaqları.
9. Dövlət meşə fondu torpaqlarında təsərrüfatın təşkili.
10. Qoruq meşələri.
11. Xüsusi təyinatlı meşələr.
12. Meşələrin məkan şəraiti.
13. Meşələrin təbiəti.
14. Meşələrin funksiyası.
15. Meşələrin dövlət uçotu.

II kollektiv sualları:

1. Meşələrin dövlət kadastrı.
2. Meşələrin monitorinqi.
3. Meşə təsərrüfatının təşkili.
4. Meşə təsərrüfatının təbii – coğrafi əsasları.
5. Meşə təsərrüfatının iqtisadi əsasları.
6. Meşə ərazisinin meşəbitmə şəraitinə görə rayonlaşdırılması.
7. Respublikada meşəçilik təsərrüfat sistemi.
8. Dağlıq zonada yerləşən meşələrin mühafizəsi.
9. Təsərrüfatın meşəçilik formaları.
10. Təsərrüfatın texniki formaları.
11. Meşənin yetkinliyi.
12. Meşənin bərpaedici və təbii yetkinliyi.
13. Meşənin miqdarca yetkinliyi.
14. Meşənin texniki yetkinliyi.
15. Meşənin keyfiyyətə yetkinliyi.

XV. İmtahan sualları:

Blok I

1. Meşə quruluşu fənni haqqında ümumi məlumat.
2. Azərbaycanda meşə quruluşu işlərinin aparılması tarixi və mənbələri.
3. Meşələrin istifadəsi, mühafizəsi və inkişafına dair bəyannamə.
4. Meşə quruluşu təftişinin müddəti.
5. Meşə quruluşu işlərinin mərhələləri.
6. Meşə quruluşu işlərinin tərkibi.
7. Meşə quruluşunda tərtib olunan sənədlər.
8. Meşə fondu torpaqları.
9. Dövlət meşə fondu torpaqlarında təsərrüfatın təşkili.
10. Qoruq meşələri.

Blok II

- 11.Xüsusi təyinatlı meşələr.
- 12.Meşələrin məkan şəraiti.
- 13.Meşələrin təbiəti.
- 14.Meşələrin funksiyası.
- 15.Meşələrin dövlət uçotu.
- 16.Meşələrin dövlət kadastrı.
- 17.Meşələrin monitorinqi.
- 18.Meşə təsərrüfatının təşkili.
- 19.Meşə təsərrüfatının təbii – coğrafi əsasları.
- 20.Meşə təsərrüfatının iqtisadi əsasları.

Blok III

- 21.Meşə ərazisinin meşəbitmə şəraitinə görə rayonlaşdırılması.
- 22.Respublikada meşəçilik təsərrüfat sistemi.
- 23.Dağlıq zonada yerləşən meşələrin mühafizəsi.
- 24.Təsərrüfatın meşəçilik formaları.
- 25.Təsərrüfatın texniki formaları.
- 26.Meşənin yetkinliyi.
- 27.Meşənin bərpaedici və təbii yetkinliyi.
- 28.Meşənin miqdarca yetkinliyi.
- 29.Meşənin texniki yetkinliyi.
- 30.Meşənin keyfiyyətə yetkinliyi.

Blok IV

- 31.Meşələrin qırıntı yaşı.
- 32.Meşə müəssisəsinin inzibati idarəetmə strukturu.
- 33.Meşə quruluşu dərəcələri.
- 34.Meşə quruluşunda geodeziya işlərinin aparılması.
- 35.Plan – kartoqrafik materialların tərtibi.
- 36.Meşə quruluşu zamanı aerofoto şəkillərdən istifadə.
- 37.Coğrafi şəraitin öyrənilməsində kosmik çəkilişlər.
- 38.Meşə massivinin planşetinin tərtib olunması.
- 39.Konturlu dəşifrlemə.
- 40.Taksasiya dəşifrleməsi.

Blok V

- 41.Topoqrafik dəşifrlemə.
- 42.Meşə təsərrüfatının idarə olunmasının təmin edilməsi.
- 43.Meşələrin inventarlaşdırılması barədə ümumi məlumat.
- 44.Meşə massivində taksasiya seçmələrinin ayırd edilməsi.
- 45.Kvartal daxilində inventarlaşdırılmanın həyata keçirilməsi.
- 46.Taksasiya sahəsi.
- 47.Taksasiya seçməsi.
- 48.Kvartalın abrisi.
- 49.Kvartalın təsviri.
- 50.Təsərrüfatın təşkilinin ümumi əsasları.

“Meşə quruluşu” fənninin sillabusu 050706 – “Meşəçilik” ixtisası üzrə tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus “Aqrar elmlər” kafedrasında müzakirə edilərək, təsdiq edilmişdir (12.fevral 2025-ci il protokol 06)

Fənn müəllimi:

B.m. A.R.Əliyev

Kafedra müdiri

dos. İ.C.Kərimov